

Discussie

Werkkringen van sociologen, commentaar

In de *Sociologische Gids* (18) 1971, 250-264 heeft Westerdiep een goed en belangrijk artikel gepubliceerd over 'Werkkringen van sociologen'. Op een detailpunt zou ik commentaar willen geven, nl. op de toegepaste statistische toetsing.

Het doel van een statistische toetsing is om de kans te bepalen, dat de relaties die men in volgens toeval gekozen steekproef uit een populatie heeft gevonden ook voorkomen in de populatie als geheel. Westerdiep heeft ernaar gestreefd alle in Nederland afgestudeerde sociologen in zijn onderzoek te betrekken. Dankzij goede onderzoeksmethoden kreeg hij een respons van 85%. Toch heeft hij statistische toetsingen toegepast op zijn materiaal. Welke konklusies kunnen we hieruit trekken? Men kan veronderstellen, dat de respondenten een volgens toeval gekozen steekproef zijn uit de gehele populatie. Aangezien hij 85% van zijn populatie in zijn steekproef heeft betrokken is deze veronderstelling niet erg zinvol. Bovendien lijkt hij hoogst onwaarschijnlijk.

Men kan ook veronderstellen, dat de onderzochte sociologen een volgens toeval gekozen steekproef zijn uit de sociologen die in het verleden afgestudeerd zijn en in de toekomst zullen afstuderen. Gezien de snelle toename van het aantal sociologen en de veranderingen in de sfeer op de universiteiten lijkt dit een hoogst onwaarschijnlijke veronderstelling.

Persoonlijk zie ik er dan ook geen kans op enige konklusie te trekken uit de door Westerdiep uitgevoerde statistische toetsingen. Misschien was het wel zinvol geweest om associatiemaatstaven, bijv. gamma, te berekenen. Daar in dergelijke situaties statistische toetsingen niet allen door Westerdiep worden uitgevoerd, leek het mij wenselijk hier de aandacht op te vestigen. Het kan waarschijnlijk voorkomen, dat andere sociologen ook overbodig werk gaan doen.

A. W. van der Ban

Naschrift

Werkkringen van sociologen, antwoord aan Prof. v. d. Ban

Ik zeg Prof. van der Ban hartelijk dank voor zijn commentaar betreffende een veronderstelde statistische toetsing. Door het ontbreken van meer informatie omtrent de grondslag van de opgenomen P-waarden is het misverstand kunnen ontstaan dat ik mij zou hebben bezig gehouden met statistische toetsingen. Daarvoor mijn verontschuldigen. Echter, zoals ook Prof. van den Ban met zijn voorstel wenst te komen tot het berekenen van een associatiemaatstaf (b.v. gamma) zijn deze P-waarden gebaseerd op een berekening van Chi-kwadraten en kunnen worden beschouwd als een zeer ruwe indicatie voor de sterkte van het verband. Aangezien een aantal andere associatiematen zoals phi, Tschuprow's T, Pearson's C) alle mede gebaseerd zijn op de berekening van de Chi-kwadraat meen ik door het identieke doel de P-waarden terecht maar wel enigszins onzorgvuldig te hebben vermeld.

A. R. Westerdiep